

INTRODUCTIE

De Uitgangspunten en Kernwaarden (in het Engels Principles & Values) zijn op enkele lokale details na wereldwijd hetzelfde binnen Extinction Rebellion. We voeren actie voor de eisen, volgens de kernwaarden.

De originele Engelstalige versie van de kernwaarden staat op de website van XR Global: <https://rebellion.global/about-us/>. XR Global heeft deze versie letterlijk vertaald naar het Nederlands. Deze vertaling staat hier: <https://extinctionrebellion.nl/over-xr/>.

De kernwaarden zijn geschreven met wetenschappelijk taalgebruik en lezen niet allemaal even makkelijk. De Regeneratieve Culturen cirkel biedt daarom een aanvullende Nederlandstalige versie die makkelijker leest en meer voorbeelden geeft over wat de kernwaarden (in de praktijk) betekenen. Op het eerste gezicht zien deze kernwaarden er anders uit, maar inhoudelijk zijn het dezelfde kernwaarden.

Wat is er anders in deze toegankelijker versie?

- Het taalgebruik is eenvoudiger,
- Er staat meer uitleg in,
- Er is geschoven met stukken tekst om de leesbaarheid te vergroten.

Als je de toegankelijker versie vergelijkt met de originele kernwaarden, kan het lijken alsof er delen zijn verwijderd of toegevoegd. Op een paar toegevoegde voorbeelden na is dat niet het geval. Dit lijkt zo omdat er tekst tussen kernwaarden is gewisseld om informatie samen te brengen die elkaar aanvult. De samenhang tussen de kernwaarden is duidelijker gemaakt door in de tekst te verwijzen naar andere kernwaarden.

De kernwaarden zijn een verzameling van veel informatie en cultuur. Hierin is altijd ruimte voor verschillende interpretaties. Onderdeel van onze kernwaarden is dat we leren van elkaars perspectieven en zo samen groeien. Mocht je twijfelen over de betekenis van een kernwaarde, dan zijn de originele Principles & Values leidend.

1. WIJ HEBBEN EEN GEDEELDE VISIE OP VERANDERING

ofwel **WIJ DELEN DEZELFDE KIJK OP EEN ANDERE WERELD**

Wij creëren een leefbare wereld voor de volgende 7 generaties.

Wereld veranderen

Ons hart vertelt ons dat een andere wereld mogelijk is. Een mooie, gezonde wereld waarin eigenheid en creativiteit worden ondersteund. Waarin mensen moedig, krachtig en liefdevol samenwerken om problemen op te lossen en betekenis te vinden. Met culturen gebaseerd op respect voor al het levende en niet levende, echte vrijheden en rechtvaardigheid. Iedereen bij Extinction Rebellion deelt dit toekomstbeeld. Wel is er vrijheid om verschillend te denken over *hoe* we de wereld kunnen veranderen.

De wetenschap laat geen ruimte voor twijfel over de ernst van de klimaat- en natuurscrisis. Ook is het overduidelijk wie het meest worden geraakt door de gevolgen. We voeren actie voor een wereld waarin we binnen de grenzen blijven van wat de aarde aankan. En waarin we voor ieders welzijn alles eerlijk verdelen.

[XR Global heeft deze kernwaarde niet verder uitgewerkt. Om je een beeld te geven staat helemaal onderaan een invulling van hoe deze nieuwe wereld er uit zou kunnen zien.]

Extinction Rebellion daagt de huidige 'normaal' openlijk uit (zie kernwaarde 4). Dat doen we met creatieve en vaak verstorende acties (zie kernwaarde 2). Zonder geweld, mét burgerlijke ongehoorzaamheid (zie kernwaarde 9). En altijd vanuit onze 10 kernwaarden.

We brengen verandering niet alleen met acties, maar ook in hoe we met elkaar omgaan. We werken aan een beweging die veilig is voor *iedereen*, ook voor mensen die afwijken van de norm (zie kernwaarde 6). Dat doen we bijvoorbeeld door elkaar niet te veroordelen of te beschuldigen (zie kernwaarde 8). En ook door macht te verdelen (zie kernwaarde 7). Iedere stem is gelijkwaardig en elk bezwaar telt evenveel mee (zie kernwaarde 10). Door hier actief aan te werken kunnen we respectvol en rechtvaardig met elkaar omgaan.

Het verband tussen die rechtvaardigheid en het klimaat is soms heel ingewikkeld. Daarom is het belangrijk om hier nieuwsgierig naar te blijven en te blijven leren (kernwaarde 5). En ook op andere vlakken blijven we groeien en leren. We werken bijvoorbeeld hard aan een regeneratieve cultuur. Dat is een liefdevolle cultuur van zorgen voor de aarde, elkaar en onszelf (zie kernwaarde 3). Dit is zodanig anders dan de cultuur in de samenleving zoals we die kennen, dat er nog veel te leren valt. Maar het is het waard. Want in de nieuwe wereld waar we samen voor strijden, is het welzijn van ál het leven belangrijk.

2. WIJ RICHTEN ONZE MISSIE OP WAT NODIG IS

ofwel WIJ RICHTEN ONS OP WAT NODIG IS EN BRENGEN MENSEN DAARVOOR IN BEWEGING

We brengen zoveel mogelijk mensen in beweging om mee te doen. Samen kunnen we de nodige verandering voor elkaar te krijgen.

Grote groep

We zitten midden in een enorme klimaat- en natuurgroep. De problemen zijn zo groot, dat het moeilijk is voor mensen om te bevatten en ermee om te gaan. De zesde massaovertlevingsgolf is in volle gang.

Ondertussen doen mensen veel te weinig om het leven op aarde te beschermen tegen de vreselijke gevolgen van de crisis. Er is een grote verandering nodig om de planeet gezond en leefbaar te houden, maar het *is* haalbaar. Dit vraagt dat een grote groep mensen snel in beweging komt. Hoe meer mensen beseffen dat we niet op dezelfde manier door kunnen gaan, hoe sterker we staan.

Veel problemen

De wereld is verschrikkelijk ongelijk. Een kleine minderheid heeft de meeste rijkdom en de macht om aan de knoppen te draaien. Zij maken keuzes in het belang van rijke, meestal witte mensen. Vaak gaat dat ten koste van al het levende en niet-levende.

De gevolgen daarvan zijn overal om ons heen. Veel mensen lijden onder slechte voeding of ondervoeding. De lucht die we inademen raakt steeds verder vervuild. Ons financiële systeem is hard op weg naar een nieuwe crisis. Wereldwijd zijn mensen met elkaar in strijd.

Verandering nodig

Dit zijn allemaal kenmerken van het giftige systeem waar we in leven (zie kernwaarde 4). Wij als Extinction Rebellion maken die kenmerken zichtbaar. En we gaan nog verder. We willen laten zien dat de problemen in de wereld alleen zijn op te lossen door het hele systeem te veranderen (zie kernwaarde 1). Daarom pakken we ook de steunpilaren van dit systeem aan:

- Een financiële sector met te weinig regels, die is gebaseerd op rente en schulden;
- Een 'democratie' waar in de praktijk de meeste mensen maar weinig te zeggen hebben.
- Media die vooral werken in het belang van rijke mensen en bedrijven; zij die de meeste schade brengen in de wereld.

Onze missie

We beseffen dat we niet alle problemen kunnen oplossen. Er zijn al soorten uitgestorven en er zullen nog meer verliezen volgen. Wat we wel kunnen is de ongelijkheid in de wereld zichtbaar maken. En laten zien hoe alle problemen met elkaar en met de klimaatcrisis samenhangen. Hoe meer mensen dit beseffen, hoe sterker we samen staan om wél de wereld te veranderen (zie kernwaarde 1).

Daarom richten we onze acties op de verandering die nodig is, namelijk:

- Een economie waarin het welzijn van iedereen zo groot mogelijk is. En waarin schade aan ander leven zo klein mogelijk is. Dit is haalbaar. Bijvoorbeeld met wetten die zorgen voor meer gelijkheid, meer lokale productie, minder verbruik en netto geen CO₂-uitstoot.
- Een democratie waarin mensen écht invloed hebben op beslissingen (zie kernwaarde 10).
- Een regeneratieve cultuur die kan meebewegen met veranderingen (zie kernwaarde 3). Een cultuur waarin we ruimte maken om te rouwen om wat verloren gaat. En waarin we zorgen voor al het leven. Daar kunnen we nu al mee beginnen!

3. WIJ HEBBEN BEHOEFTE AAN EEN REGENERATIEVE CULTUUR

ofwel WIJ WERKEN AAN EEN REGENERATIEVE CULTUUR

We leven in een wereld vol stress en verandering. Om daarin gezond en energiek te blijven, nu en in de toekomst, vormen we een cultuur waarin we samen zorgen voor al het leven.

Wij zijn natuur

In de natuur verandert alles de hele tijd. Van de evolutie tot veranderingen van dag tot dag, zoals het weer en de seizoenen. Maar ook geboorte en de dood. De mens heeft zichzelf boven de natuur gezet, denkend dat wij de baas zijn. Klimaatverandering is hier een gevolg van. Die laat duidelijk zien wat er gebeurt als we vergeten hoe afhankelijk we zijn van onze natuurlijke omgeving. Wij zijn natuur.

Meebewegen

Leven in een giftig systeem (zie kernwaarde 4) kost veel energie en geeft stress. Actievoeren voor verandering van dit systeem ook. Om dat op een gezonde manier vol te houden, hebben we een regeneratieve cultuur nodig. Een cultuur waarin we zorgen voor de aarde en al het leven. Een creatieve cultuur waarin we veranderingen kunnen accepteren. En waarin we leren meebewegen met veranderingen in plaats van controle te willen houden.

We zoeken naar bestaansvormen en gedrag die positieve verandering mogelijk maken. Zo werken we stap voor stap aan het herstellen en versterken van mensen, gemeenschappen, lucht, water, bodem en biodiversiteit. En kunnen we ons uiteindelijk helemaal onderdeel voelen van de natuur, met al haar mooie kanten én haar onvoorspelbaarheid.

Liefde en zorg

Als activisten hebben we een regeneratieve cultuur nodig om te kunnen blijven actievoeren. Door die cultuur vinden we ook de liefde terug voor onszelf, het land waarop we wonen en onze gemeenschap. Tegelijk vinden we liefde voor de natuur en voor mensen verder bij ons vandaan.

Een regeneratieve cultuur gaat veel over zorg. We kijken naar verschillende vormen van zorg die samenhangen en elkaar ondersteunen:

- **Zelfzorg:** hoe we zorgen voor onze behoeften en herstellen van dit giftige systeem. Dit doen we bijvoorbeeld door goed op onze grenzen te letten. We nemen voldoende tijd voor de dingen die ons energie geven. En we geven aandacht aan de moeilijke emoties die klimaatverandering en het giftige systeem in ons los kunnen maken.
- **Actiezorg:** hoe we voor elkaar zorgen tijdens (burgerlijk ongehoorzame) acties. We zorgen voor elkaars welzijn en steunen mensen die gearresteerd zijn. Zo heeft iedereen bijvoorbeeld een buddy in een actie.

- Zorg voor anderen: hoe we zorgen voor onze relaties en verantwoordelijkheid nemen voor onze kant van die relaties (zie kernwaarde 5 en 6). We zijn ons ervan bewust hoe we elkaar beïnvloeden. We luisteren goed naar elkaar en leren van elkaars kijk op dingen. En we zoeken verbinding met elkaar, ook wanneer het schuurt.
- Gemeenschapszorg: hoe we zorgen voor onze ontwikkeling als beweging en gemeenschap. En hoe we onze verbanden versterken en onze kernwaarden leven. We geven bijvoorbeeld trainingen, zoals de workshop *Actieve Hoop* en de workshop *Klimaatrechtvaardigheid*. En we organiseren ook sociale activiteiten, zoals samen eten.
- Zorg voor de aarde en al het leven: hoe we zorgen voor de planeet en natuur die ons in leven houden, en voor gemeenschappen in brede zin. We kijken bijvoorbeeld liefdevol naar onze eigen invloed op de leefbaarheid van de aarde. En we groeien hierin waar we dat kunnen. Een leefbare aarde bereiken we niet alleen met duurzame keuzes. Duurzaamheid is namelijk niets meer dan geen nieuwe schade veroorzaken. Wij willen een grotere stap maken: we proberen eerlijke, liefdevolle keuzes te maken en met oplossingen te komen die een positieve invloed hebben op al het leven op aarde.

Om de nodige stappen te maken naar een regeneratieve cultuur laten wij ons inspireren door wat ons raakt. Als iets niet lukt, niet goed voelt of als we de weg even kwijt zijn, dan vallen we terug op liefde. Liefde voor de aarde, liefde voor elkaar en liefde voor onszelf. Ook als het ons moeite kost om te veranderen, zijn we die liefde waard.

4. WIJ DAGEN HET GIFTIGE SYSTEEM EN ONSZELF OPENLIJK UIT

We voeren op straat actie tegen een oneerlijk systeem. Maar ook in onszelf werken we door onze ongemakken en aangeleerde patronen heen.

Actie

In grote delen van de wereld ligt de macht bij een rijke, vooral witte minderheid. Dit systeem maakt het leven op aarde kapot. Dieren, planten, maar ook andere mensen. Hoe de mensen die de macht hebben omgaan met ander leven is ontzettend oneerlijk.

Wij voelen ons verplicht om ons in te zetten voor een eerlijke en leefbare wereld. Daarom voeren wij zichtbare acties op straat.* Met onze acties verstoren we de overheid en oneerlijke, vervuilende bedrijven, zodat ze niet om ons heen kunnen. Ook zijn we vaak burgerlijk ongehoorzaam: we overtreden sommige regels en laten ons niet weggagen door de politie. Daarbij lopen we het risico op arrestaties en zelfs straffen.

Waarom doen we het dan? Dit soort directe actie en burgerlijke ongehoorzaamheid is belangrijk en nodig om verandering voor elkaar te krijgen. In onze [Verklaring van opstand](#) leggen we uit waarom wij geloven dat onze acties nodig en redelijk zijn. Daarom voeren we onze acties open en in het zicht uit. En accepteren we gevolgen van een actie zoals arrestaties, boetes en andere straffen.

Bijdragen op jouw manier

Niet iedereen hoeft directe actie te voeren. Sommige mensen kunnen of willen niet aan acties meedoen. We moedigen daarom iedereen aan om rustig na te denken over de eigen omstandigheden, angsten en motivatie.

Naast actievoeren zijn er bij Extinction Rebellion nog veel meer manieren waarop je waardevol kan bijdragen. Elke bijdrage is belangrijk om samen het oneerlijke systeem te veranderen. Je kan bijvoorbeeld actievoerders ondersteunen, trainingen organiseren of helpen de beweging voor iedereen toegankelijk te maken. En natuurlijk zoveel mogelijk andere mensen in beweging brengen (zie kernwaarde 2).

Anders doen

Binnen de beweging proberen we uit hoe een *eerlijk* systeem kan werken. We ontdekken wat we nodig hebben om als persoon en als beweging te bloeien. Ook ontdekken we waar dat schuurt met de giftige cultuur waar iedereen dagelijks in leeft. Zo dagen we dat giftige systeem uit.

We bouwen samen aan een regeneratieve cultuur (zie kernwaarde 3). Waar het systeem iedereen vraagt om altijd maar door te gaan, pakken wij het anders aan. Soms moedigen we elkaar bijvoorbeeld aan om even géén actie te voeren als daar geen energie voor is. Ondanks dat we de noodzaak om klimaatverandering te stoppen echt wel voelen. Maar binnen de regeneratieve cultuur zijn gezondheid en zorg voor elkaar belangrijker. Want aan een burn-out heeft helemaal niemand iets.

Verandering van binnen

Met onze acties en regeneratieve cultuur dagen we niet alleen een oneerlijk, giftig systeem uit. Verandering van dit systeem vraagt ook veel van onszelf. We zijn allemaal in dit systeem opgegroeid. Daardoor hebben we bepaalde ideeën over wat 'normaal' is, omdat we het zo gewend zijn.

Bij Extinction Rebellion dagen we dat 'normaal' uit. Dan kan je er opeens achter komen dat je bepaalde keuzes maakt of dingen doet die niet passen in een regeneratieve cultuur. Dat is moeilijk om in te zien en nog veel moeilijker om te veranderen. Toch proberen we elkaar en onszelf hier openlijk en geduldig in uit te dagen. Zo leren we oude denkbeelden af en verschuiven we ons wereldbeeld steeds meer naar de wereld die we willen.

**Wij hebben respect voor mensen buiten onze beweging die 'ondergronds' of 'geheim' actie voeren. Voor de veiligheid van de mensen in Extinction Rebellion willen we duidelijk maken dat alle acties van Extinction Rebellion 'bovengronds' zijn.*

5. WIJ HECHTEN WAARDE AAN REFLECTIE EN LEREN

ofwel **WIJ VINDEN REFLECTIE EN LEREN BELANGRIJK**

Bij alles wat we doen kijken we terug hoe het is gegaan. En wat er een volgende keer beter kan. We leren van onze eigen ervaringen en die van andere bewegingen.

Uitproberen

We weten wat we willen bereiken. Maar hoé we dat het beste kunnen bereiken is niet altijd duidelijk. Er bestaat geen handboek *Verander het systeem in 10 stappen*.

Onze samenleving bestaat uit veel verschillende mensen, organisaties en ideeën. Die beïnvloeden elkaar de hele tijd. Daardoor is het van tevoren nooit zeker wat het effect van onze acties zal zijn. Natuurlijk denken we heel goed na over wat we willen bereiken, maar soms loopt een actie anders dan verwacht. Daarom leren we graag van wat we doen en proberen we nieuwe dingen uit. We stellen steeds vragen, kijken terug en leren van wat eerder gewerkt heeft bij andere bewegingen.

Dit blijven we steeds actief doen. Het vraagt dus tijd van iedereen in de beweging om kritisch na te denken over wat goed ging en waarom. En ook wat beter kan en hoe dan. Zo blijven we niet vastzitten in gedrag en keuzes die niet werken, maar kunnen we groeien en beter actievoeren.

Breder beeld

Iedereen in de beweging brengt eigen kennis, ervaring en denkbeelden met zich mee. Voor een groot deel lijken die denkbeelden op elkaar. Dat komt doordat een grote groep mensen in de beweging in veel dingen op elkaar lijken. Wij zijn ons ervan bewust dat we daardoor een beperkt wereldbeeld hebben. En dat we belangrijke meningen en ervaringen missen. Daarom willen we onszelf uitdagen om ons beeld te verbreden (zie kernwaarde 6).

Ons doel om de klimaatcrisis tegen te gaan, kunnen we alleen bereiken als we alle wijsheid en creativiteit in de samenleving inzetten. Daarom willen we leren van zoveel mogelijk verschillende oogpunten en ervaringen. Hier werken we actief aan door binnen de beweging veel samen te werken. Ook werken we samen met andere bewegingen en groepen, zodat we van hen kunnen leren. En we houden workshops en voeren gesprekken met verschillende mensen. Daarin proberen we bewust veel ruimte te maken voor de stemmen die meestal niet worden gehoord (zie kernwaarde 7).

Naar elkaar luisteren

We hebben allemaal maar een beperkt wereldbeeld. En we zijn allemaal opgegroeid in hetzelfde giftige systeem (zie kernwaarde 4). Het is makkelijk om vast te houden aan wat we kennen. Bij Extinction Rebellion proberen we juist actief onze blik te verbreden door ervaringen met elkaar te delen.

Dat is een uitdaging waarin we onszelf soms tegenkomen. Bijvoorbeeld als we erachter komen dat wat we dachten te weten, niet klopt. Dan kan de neiging ontstaan om weg te

kijken, omdat het te moeilijk of te pijnlijk is. We willen iedereen juist uitnodigen om deze gevoelens te onderzoeken. Want die geven aan dat hier iets valt te leren.

Wanneer wrijving ontstaat is het belangrijk om naar elkaar te luisteren en te leren over het oogpunt van een ander. Als er grote meningsverschillen blijven bestaan, bieden wij hulp om er toch samen uit te komen. Het kan voorkomen dat iemand niet de wil toont om te luisteren en te leren. Dan is de conclusie dat diegene niet bij Extinction Rebellion past en zich beter op een andere manier voor klimaatrechtvaardigheid kan inzetten.

Blijven uitdagen

Het hoort ook bij leren dat we beseffen dat we als beweging nog veel kunnen leren en oefenen. We proberen steeds terug te kijken en daarvan te leren. Maar soms lukt dat niet of vergeten we het. We proberen die uitdaging met onszelf aan te gaan, maar soms vinden we dat te moeilijk en kijken we weg. We willen heel graag voorkomen dat vaste gewoonten ons sturen. Maar vaak genoeg vallen we terug in een bekend en ongezond patroon. We zien en accepteren dit als een onderdeel van het leerproces (zie kernwaarde 6). Daarom blijven we elkaar vriendelijk aanmoedigen om open te staan voor wat we nog niet begrijpen of kunnen.

6. WIJ VERWELKOMEN IEDEREEN EN ALLES WAT JE ALS PERSOON MEEBRENGT

Wij werken actief aan een beweging waarin *iedereen* zich veilig en welkom kan voelen, zowel lichamelijk als emotioneel.

Iedereen is nodig

Wij voeren actie omdat wij, onze kinderen en alle kinderen die nog geboren moeten worden recht hebben op een leefbare planeet. Om de wereld te veranderen, hebben we verschillende mensen met verschillende kennis en ervaringen nodig. Daarom is iedereen welkom in de beweging. Het maakt niet uit welke afkomst, kleur, klasse, gender, seksuele voorkeur, leeftijd, inkomen, beperkingen, opleiding, uiterlijk, immigratiestatus, geloofsovertuiging of ervaring als activist je hebt. Iedereen is nodig.

Een beweging worden waarin iedereen evenveel meetelt, gaat niet vanzelf. We moeten hier actief en bewust aan werken. Hoe toegankelijk zijn we? Hoe gaan we relaties aan met de mensen met wie we samenwerken? Hoe beïnvloeden onze aangeleerde manieren van denken deze relaties?

Sociale ladder

Mensen zetten elkaar bewust of onbewust op een bepaalde plek op de sociale ladder. In grote delen van de wereld wordt die plek bepaald door iemands kleur, afkomst, gender, seksuele voorkeur of andere kenmerken. Wie afwijkt van de norm is 'deviant' en wordt in de samenleving tot mindere gemaakt. Hoe lager de plek op de sociale ladder, hoe onveiliger iemand is in de wereld.

We zijn allemaal opgegroeid in het giftige systeem die deze rangorde in stand houdt (zie kernwaarde 4). Daardoor zitten er denkbeelden en gedrag diep in ons geworteld. Die bagage nemen we - vaak zonder het te weten - mee in iedere relatie.

Veilige plek

Bij Extinction Rebellion proberen we steeds meer inzicht te krijgen in hoe deze sociale orde werkt. We praten er open over zodat we de beweging steeds toegankelijker, veiliger en inclusiever kunnen maken. Want om veilig te kunnen zijn voor iedereen, moet Extinction Rebellion veilig zijn voor de meest deviante mensen en groepen.

We zetten ons daarom in om een veilige omgeving (*safe space*) te maken bij alles wat we organiseren. Een voorbeeld is ons taalgebruik. Die houden we vriendelijk (zie kernwaarde 8) en we proberen om vaktermen te vermijden of anders goed uit te leggen. Een ander voorbeeld is de toegankelijkheid van bijeenkomsten en acties. Dat gaat niet alleen om emotionele behoeften, maar ook om praktische. Mensen met een beperking of bijvoorbeeld minderjarigen hebben behoeften waar niet altijd direct aan wordt gedacht.

Iedereen in de beweging is verantwoordelijk voor het maken van een veilige omgeving. Maar groepen die hoog op de sociale ladder staan, mogen hierin meer doen dan deviante groepen. Want die laatste moeten altijd al meer moeite doen om mee te komen in de samenleving. Zo kunnen we op een eerlijke manier samen een veilige, uitnodigende

omgeving maken. Een omgeving waarin we aandacht hebben voor de behoeften en gevoelens van anderen. Hier kunnen we altijd verder in groeien. Daarom vragen we iedereen om mee na te denken en te leren over waar en hoe we het beter kunnen doen.

Geen plek voor haat

Geweld tegen anderen – lichamelijk of met woorden – staan we niet toe (zie kernwaarde 9). Ook niet het aanzetten tot geweld. We accepteren niets wat te maken heeft met racisme, seksisme, geloofshaat, queerhaat, validisme (discriminatie of vooroordelen op basis van handicap), klassendiscriminatie of leeftijdsdiscriminatie. We accepteren geen enkele vorm van onderdrukking of beledigende taal naar anderen toe. Dit geldt tijdens acties en daarbuiten, online en offline. Voor mensen die zich toch om welke reden dan ook onveilig voelen, is er een plek in de beweging waar ze terecht kunnen.

Verantwoordelijkheid nemen

We beseffen dat mensen ingewikkelde wezens zijn. Op verschillende momenten laten we andere kanten van onszelf zien. De ene keer zijn we zorgzaam, dan veroordelend en dan weer onoplettend in hoe we reageren. Sommige kanten van onszelf hebben we lief, met andere worstelen we. Van sommige kanten waren we ons misschien nog niet eens bewust.

We vertrouwen erop dat alle mensen goede bedoelingen hebben. Maar als iemand oordeelt of op een onhandige manier iets zegt, kan dat een ander hard raken. Daarom is het belangrijk dat wij verantwoordelijkheid nemen voor ons gedrag en de (onbedoelde) gevolgen. We kunnen elkaar hier openlijk en respectvol op aanspreken. Ook staan we ervoor open om zelf aangesproken te worden.

Bewust groeien

Ongezond gedrag kan voortkomen uit persoonlijke vooroordelen of ingesleten patronen zoals de sociale ladder. Als het iemand niet lukt om een ander met respect te behandelen, maakt dat diegene geen slecht persoon. Iedereen heeft verschillende kanten en we weten dit van we elkaar. Daarom leven en voelen we met elkaar mee.

Het is wel belangrijk om in te zien dat die vooroordelen en gedragspatronen andere mensen kunnen beperken. Zij kunnen zich onveilig of onwelkom voelen. Dat maakt onze beweging zwakker en minder inclusief.

We nemen daarom niet alleen verantwoordelijkheid voor ongezond gedrag. We proberen ook steeds meer bewust te worden van onze gewoonten en houding en het effect daarvan op anderen. Dat doen we door eerlijk en duidelijk te zijn naar onszelf en elkaar.

Wij staan voor verandering en voor ontwikkeling. We staan voor diversiteit en inclusiviteit. Vanuit die gedachten heten we nieuwe mensen in de beweging van harte welkom.

7. WIJ WERKEN ACTIEF AAN HET INPERKEN VAN MACHTSSTRUCTUREN

ofwel WIJ PROBEREN* ACTIEF OM MACHT TE VERDELEN

Er is geen persoon of groep die meer te zeggen heeft dan anderen. We kunnen allemaal gelijkwaardig meedoen in de beweging.

** 'Proberen' betekent dat je je uiterste best doet om volgens de kernwaarden te handelen. Het is dus niet vrijblijvend. Maar er is ruimte om hier nog niet goed in te zijn en ermee te oefenen.*

Ongelijk verdeeld

In onze huidige wereld komt ongelijkheid in relaties tussen verschillende mensen veel voor. Dit is door eeuwen van onderdrukking ontstaan. Iemands ervaringen en mogelijkheden in de samenleving worden bepaald door allerlei kenmerken, zoals klasse, huidskleur, gender, seksualiteit of beperkingen. De combinatie van deze kenmerken geeft ieders ervaring vorm. Een zwarte vrouw ervaart bijvoorbeeld andere vormen van onderdrukking dan een witte vrouw.

Wij kunnen niet doen alsof onze beweging vrij is van deze sociale rangorden (zie kernwaarde 6). We zijn tenslotte allemaal opgegroeid in een wereld die deze rangorde in stand houdt. Bepaalde denkbeelden en gedrag zitten diep in ons. Daarom proberen wij hier juist actief van los te komen. In onszelf, in de beweging én daarbuiten.

Sterk geluid

Een manier om los te komen is om de machtsstructuren die ons leven bepalen te verstoren. Denk aan grote bedrijven en banken die meer te zeggen hebben in de politiek dan gewone burgers. En de politiek die vervolgens meer luistert naar de lobbyisten van deze bedrijven dan naar wat nodig is voor een gezonde en leefbare wereld. We verstoren deze gang van zaken bijvoorbeeld met demonstraties, blokkades en burgerlijke ongehoorzaamheid (zie kernwaarde 4).

Daarnaast bespreken we in onze media onderwerpen die vaak genegeerd worden, zoals de link tussen klimaatverandering en armoede. Dit is een voorbeeld van hoe we uiting geven aan onze eis 1: 'Wees eerlijk'. We proberen bewust niet voor of namens anderen te spreken. Zo laten we bijvoorbeeld stemmen horen die normaal weinig aandacht krijgen. Dat zijn vaak de stemmen van deviante groepen: mensen die afwijken van de norm (zie kernwaarde 6). Ook werken we aan het sluiten van echte verbonden met deviante groepen en hun bewegingen. Samen laten we een sterker geluid horen.

Open voor iedereen

We zijn transparant in ons handelen. Alleen de voorbereiding van acties of nieuwe ideeën houden we geheim binnen een kleine groep als dat nodig is. Verder proberen we om

agenda's en verslagen van overleggen voor de hele beweging beschikbaar te maken. Zo kan iedereen die dat wil, meelesen en meedoen aan een overleg.

Binnen de beweging verspreiden we de macht, zodat die nergens diep kan wortelen. Dit doen we door rollen met veel verantwoordelijkheid regelmatig te wisselen. Iedereen kan iedere rol oppakken. Door juist ook mensen uit deviante groepen op leidende en organiserende plekken te hebben, wordt de beweging sterker.

Samen verantwoordelijk

De basis van onze beweging is de relaties tussen de mensen. We werken aan een cultuur waarin iedereen zich veilig voelt, zichzelf durft te zijn en zich uit durft te spreken. Het is daarom belangrijk dat we echt naar elkaar luisteren en respect tonen. En dat we bewust ruimte maken voor de mensen die het meest moeten vechten om gehoord, gezien en gerespecteerd te worden (zie kernwaarde 6). Dat geldt voor mensen uit deviante groepen, maar net zo goed voor mensen die minder snel of luid reageren dan anderen. Dit is een taak van ons allemaal. We kunnen er allemaal op letten dat iedereen evenveel spreektijd krijgt en dat ieders bezwaren bij beslissingen worden gehoord (zie kernwaarde 10).

Oefenen en groeien

Het is niet makkelijk om los te breken van de machtsverdeling zoals we die gewend zijn in de wereld. Daarom besteden we in onze trainingen aandacht aan verschillende vormen van onderdrukking. Ook oefenen we hoe we onderdrukking kunnen tegengaan. Als we ons bewust worden van hoe we soms onbedoeld anderen onderdrukken, kunnen we ons gedrag en denkbeelden aanpassen. En door deze leermomenten kunnen we groeien, als persoon en als beweging (zie kernwaarde 5).

Ondanks onze actieve inzet op al deze vlakken, kan er in de beweging wrijving ontstaan door een scheve verhouding. Als de relatie tussen mensen of in een groep blijvend ongelijk is, gaat het niet goed. In dat geval is het nodig om het gesprek aan te gaan. Samen zoeken we dan een manier om het evenwicht in de relatie weer gelijk te krijgen. Daarbij staan we het nooit toe dat we elkaar pesten of te schande maken, in welke vorm dan ook.

Wat iedereen zelf kan doen

Actief de macht verdelen doen we samen. Daarom moedigen we iedereen aan om over deze vragen na te denken:

- Als je altijd dezelfde rol vervult, kun je dan iemand anders trainen om die rol over te nemen?
- Als iemand anders de leiding neemt bij een taak, kun je dan van hen leren zodat jij die taak ook kan gaan uitvoeren?
- Kun je jezelf uitdagen om een rol aan te nemen die je gewoonlijk niet zou oppakken?
- Neem je de tijd om te leren over macht en voorrechten? (zie kernwaarde 5)
- Besef je dat je bepaalde voorrechten en macht hebt tegenover anderen?
- Begrijp je hoe je voorrechten en macht effect hebben op anderen? En op de beweging waar je deel van uitmaakt? (zie kernwaarde 6)

8. WIJ VERMIJDEN HET BESCHULDIGEN EN HET TE SCHANDE MAKEN VAN ANDEREN

ofwel WIJ PROBEREN* ANDEREN NIET TE BESCHULDIGEN OF VEROORDELEN

Om verandering te maken hebben we elkaar nodig. Door beschuldigen en veroordelen verliezen we elkaar.

** 'Proberen' betekent dat je je uiterste best doet om volgens de kernwaarden te handelen. Het is dus niet vrijblijvend. Maar er is ruimte om hier nog niet goed in te zijn en ermee te oefenen.*

Weg van oordelen

We leven allemaal in een giftig systeem (zie kernwaarde 4). Daarin is het een gewoonte om naar anderen (en ook onszelf) te wijzen en te zeggen: dit doe jij niet goed. Door dit soort oordelen raken we verder van elkaar af. Vanuit onze regeneratieve cultuur (zie kernwaarde 3) zoeken we juist verbinding. Zo kunnen we onszelf als mensen en als gemeenschap versterken.

Eerlijk

Er bestaat geen twijfel over dat bepaald gedrag onbehelpzaam of oneerlijk is. Zoals het lozen en uitstoten van afval ten koste van gezondheid van omwonenden. Een van onze eisen is 'Wees eerlijk'. Daarom maken wij de negatieve gevolgen zichtbaar van beleid en (persoonlijke) keuzes die leiden tot vervuiling en uitbuiting. Zo geven we de samenleving het eerlijke verhaal. En we laten bedrijven, organisaties én mensen de gevolgen van hun keuzes zien.

Positieve kijk

Uit frustratie verpakken we dit eerlijke verhaal soms in beschuldigingen en oordelen. Maar dat helpt niemand vooruit. Het is zonde om veel energie te steken in wat er niet goed is aan een ander. Die energie steken we liever in positieve verandering.

Het giftige systeem heeft bij iedereen littekens achtergelaten. Laten wij proberen geen nieuwe wonden te maken, maar verbonden blijven in liefde en kracht. In contact van mens tot mens, maar ook in groepen en in onze relatie met onszelf.

Delen zonder schuld

Wat ons als beweging sterk maakt, zijn de verschillende ervaringen en kennis van iedereen. Die verschillen maken ook dat we elkaar soms niet begrijpen (zie kernwaarde 5). Dat kan heftige emoties vrijmaken. Deze emoties voelen, kan heel pijnlijk zijn. Als we deze emoties met elkaar durven delen, dan kunnen we elkaar helpen in moeilijke momenten. Dat vraagt van ons dat wij samen zorgen voor een veilige omgeving. Een omgeving gebaseerd op liefde, respect en vriendelijkheid.

We vragen elkaar daarom om geweldloos te communiceren (zie kernwaarde 9): uitspreken wat je voelt en wat je nodig hebt zonder te oordelen of voor de ander in te vullen. Als onze taal vrij is van beschuldigingen of oordeel, dan blijven we makkelijker in contact met elkaar. En dan kunnen we er steeds weer voor elkaar zijn.

Onbewust oordeel

Beschuldigingen en oordelen zitten niet alleen in wat we doen en wat we zeggen. Sommige oordelen zitten zo diep in ons, dat we zonder het te weten een bepaalde houding aannemen.

Onze hersenen houden dingen graag simpel: we vinden snel iets goed of fout. Maar de werkelijkheid is enorm ingewikkeld. Die bestaat uit heel veel verschillende ervaringen, achtergronden, meningen en kennis. Daarom vragen we iedereen om te letten op die oordelen die ons brein zo snel maakt. Zelfs als zo'n oordeel niet wordt uitgesproken, kunnen we de verbinding met elkaar kwijtraken. Nieuwsgierig blijven naar elkaar is hiervoor het beste 'tegengif'.

9. WIJ ZIJN EEN GEWELDLOOS NETWERK

ofwel **WIJ ZIJN EEN GEWELDLOZE BEWEGING**

Uit principe gebeurt alles wat wij doen zonder geweld. Dit is ook de beste manier om échte verandering voor elkaar te krijgen.

De kracht van geen geweld

Geweldloosheid houdt onze beweging in leven. Te veel mensen hebben elke dag te maken met onrecht of geweld. Door zelf geen geweld te gebruiken, maken we zichtbaar wie er écht verantwoordelijk zijn voor het geweld in de wereld.

Natuurlijk voelen we de pijn als de politie of anderen ons mishandelen, of misbruik maken van hun macht. Maar we blijven zelf geweldloos, zodat hun geweld extra goed zichtbaar wordt. Onderzoek heeft aangetoond dat geen geweld gebruiken **altijd werkt** om grote groepen mensen in beweging te krijgen (zie kernwaarde 2 en [het werk van Erica Chenoweth en Maria Stephan](#)).

Geweldloos zijn maakt onze beweging namelijk toegankelijk. Het verlaagt de drempel voor mensen en organisaties om zich aan te sluiten. Daarnaast dwingen we de overheid en bedrijven waartegen we actievoeren, om een keuze te maken: Jullie kunnen ons negeren, maar wij groeien door en negeren wordt steeds lastiger. Jullie kunnen misbruik maken van je macht, maar dan ziet iedereen waar het echte geweld vandaan komt. Of jullie kunnen naar ons luisteren. En dan bereiken wij ons doel (zie kernwaarde 1). Daarom is geweldloosheid een belangrijke basis in onze beweging.

Geen geweld is een voorrecht

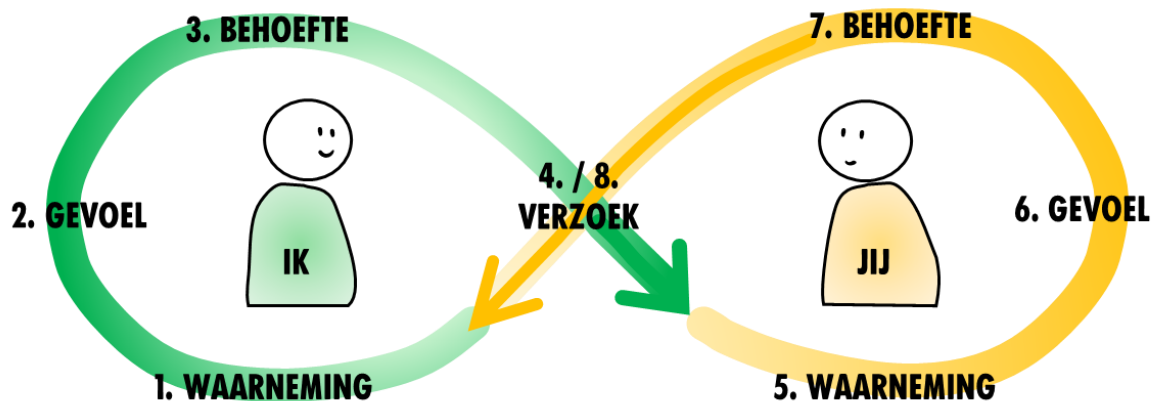
Tegelijkertijd beseffen we dat veel mensen en bewegingen in de wereld worden bedreigd met geweld, vervolging of de dood als ze weerstand bieden tegen onderdrukking. We weten dat het een voorrecht is dat we in Nederland behoorlijk veilig zijn. En dat we kunnen kiezen om ons zonder geweld te verzetten. We steunen mensen die dit voorrecht niet hebben en die geen betere keuze hebben dan zichzelf met geweld verdedigen.

(Bijna) geen schade

Ook respecteren en steunen we bewegingen die ervoor kiezen om gebouwen of ander bezit te beschadigen, om zo zichzelf en de natuur te beschermen. Bijvoorbeeld door een olieplatform uit te schakelen of een detentiecentrum tegen te werken. Zelf doen wij dat niet. Sowieso veroorzaken we nooit schade aan het persoonlijke bezit van mensen. Wij beschadigen alleen materialen als dit nodig is om goed actie te kunnen voeren. Denk aan een hek openknippen om op een vliegveld te komen. Of reclameborden in bushokjes openen om onze eigen posters op te hangen. Wanneer we dit doen, zijn we voorzichtig en maken zo weinig mogelijk schade. Ook nemen we onze verantwoordelijkheid hierin (zie kernwaarde 4).

Geweld in taal

Geen geweld gebruiken gaat niet alleen om onze acties en ons gedrag. Ook geweldloze taal hoort erbij. Geweld in taalgebruik komt in onze samenleving vaak voor, bewust en onbewust. Het is namelijk onderdeel van het giftige systeem waar we in opgroeien en leven (zie kernwaarde 4). Daarom kost het tijd om geweld in ons eigen taalgebruik te herkennen. En kan het even wennen zijn om op een andere manier met elkaar te praten. Om hier steeds beter in te worden, gebruiken we bijvoorbeeld de aanpak van 'Non-Violent Communication' (NVC). Oftewel: geweldloze communicatie (zie afbeelding).

Door hiermee te oefenen, leer je:

- beschrijven wat je ziet of hoort
- bewust worden van je gevoelens en gedachten
- jouw behoefte achter je gevoelens begrijpen
- met medeleven luisteren naar jezelf en anderen
- hoe je met respect kan omgaan met meningsverschillen
- hoe je eerlijk en medelevend kunt zijn op hetzelfde moment

We organiseren regelmatig trainingen en workshops over geweldloze en verbindende communicatie. Binnen en buiten de beweging oefenen we hiermee. Ook leren we elkaar liefdevol aanspreken als het soms even niet lukt om geweldloos te spreken. Want het gaat er niet om dat we het perfect doen. Communicatie gaat over het versterken van onszelf en onze band met anderen.

Altijd en overal

Geweldloos uitspreken wat je voelt en nodig hebt kan een hele uitdaging zijn als iets je raakt. In een actie is dat nog moeilijker. Dan zet je je met je hele lijf in voor iets wat heel belangrijk voor je is. Maar geweldloos zijn en communiceren geldt in alle situaties. Dat betekent dat we ons best doen om neutraal te blijven naar de politie en machthebbers. En dat we mensen niet gaan beschuldigen of beschamen (zie kernwaarde 8). Door zonder geweld schadelijk beleid zichtbaar te maken, bereiken we de mensen met macht veel beter dan wanneer we hen persoonlijk aanvallen.

Verschil mag er zijn

Wat geweldloos precies is, kan per persoon en per situatie verschillen. Zo kan iemand het plakken van stickers een vorm van geweld vinden, terwijl een ander dat helemaal niet vindt.

Of kan het beplakken van een iemands huis als geweld worden gezien, maar het beplakken van een bank- of bedrijfsgebouw niet. Die verschillen mogen bestaan. Maar in het algemeen is het voor ons duidelijk: geweldloos zijn werkt. Het geeft inspiratie en vertrouwen. En het opent de deuren voor een grote groep mensen om in beweging te durven komen en zich te laten horen.

10. WIJ BASEREN ONS OP AUTONOMIE EN DECENTRALISATIE

ofwel **WIJ BOUWEN ONZE BEWEGING OP IEDERS EIGEN KRACHT EN TALENTEN**

Wij hebben geen baas, maar we sturen onszelf aan. We beslissen zelfstandig hoe we ons inzetten en beslissen samen hoe we onze doelen gaan bereiken.

Macht bij iedereen

We kunnen niet op de overheid rekenen om wereldproblemen op te lossen. De overheid legt macht en rijkdom in de handen van een kleine groep. De belangen van de grote meerderheid van de bevolking en van de natuur worden bijna niet gehoord. Het is hoog tijd dat hierin verandering komt. Wat we nodig hebben is een échte democratie, waarin ieders stem telt.

Binnen de beweging proberen we uit hoe zo'n echte democratie kan werken. We leren hier veel van. Anders dan we gewend zijn, kan elke persoon of groep zelfstandig in actie komen namens Extinction Rebellion. De actie moet dan wel passen bij onze kernwaarden en [onze eisen](#). Personen of groepen kunnen eigen keuzes maken over welke onderwerpen zij het meest belangrijk vinden. Er is dus geen toestemming nodig van een centrale groep die het voor het zeggen heeft. Zo verspreiden we de macht in de beweging. Ook kunnen we acties snel organiseren.

Verantwoordelijkheid nemen

In groepen spreken we vaak af dat een paar mensen een bepaalde taak mogen uitvoeren voor die groep. Die mensen krijgen daarvoor een mandaat. Dat betekent dat ze van niemand toestemming nodig hebben om de taak uit te voeren. Ze mogen zelf weten hoe ze het gaan aanpakken. Maar het betekent óók dat zij verantwoordelijk zijn voor de taak. Voor het uitvoeren, de resultaten en het oplossen van problemen. En ook voor het achteraf kijken wat er een volgende keer beter kan. Natuurlijk mogen deze mensen wel om hulp en advies vragen. Zo kunnen we snel schakelen en toch de wijsheid van de hele groep gebruiken.

Elke stem gehoord

Bij belangrijke beslissingen gebruiken we meestal de 'consent'-aanpak. Dit werkt anders dan 'de meeste stemmen gelden', waarbij de kennis en ervaring van de minderheid worden ondergesneeuwd. Met de consent-aanpak nodigen we mensen die een afwijkend oogpunt hebben juist uit om dit te delen. Zij brengen een andere, frisse kijk, die nuttig kan zijn voor de hele groep.

Iedereen die meebeslist krijgt om de beurt tijd om te reageren op een voorstel. Door naar elkaar te luisteren, groeit ons begrip over het onderwerp. Als iemand belangrijke bezwaren heeft, dan bespreken we dit met elkaar en passen eventueel het voorstel aan. Ook hierbij

krijgt elke stem ruimte. De groep neemt een besluit zodra iedereen dat goed, veilig en werkbaar genoeg vindt in dat moment (zie afbeelding).

Vanuit eigen kracht

Een krachtige beweging maken en houden, doen we samen. Daarvoor hebben we toegang nodig tot de kennis, ervaring en hulp van anderen. Dit organiseren we vanuit zelfstandigheid. Iedereen kan taken en rollen oppakken die de beweging versterken. Iedereen die iets te delen heeft, kan zelf een training opzetten of workshop organiseren, bijvoorbeeld over geweldloos communiceren, verantwoord wildplukken of samen banners maken.

Samen krachtig

Ook op andere manieren werken we samen aan een krachtige beweging. We vergroten bijvoorbeeld onze kennis en begrip over onderwerpen als macht, rechtvaardigheid en het klimaat. We zorgen dat acties, bijeenkomsten en informatie steeds beter toegankelijk worden. We zorgen samen voor onze emotionele behoeften. En, niet onbelangrijk, we maken tijd voor verbinding en plezier.

EEN NIEUWE WERELD (AANVULLING OP KERNWAARDE 1)

Kernwaarde 1 is 'WIJ DELEN DEZELFDE KIJK OP EEN ANDERE WERELD' met de ondertitel 'Wij creëren een leefbare wereld voor de volgende 7 generaties.' XR Global heeft deze kernwaarde niet verder uitgewerkt. Om je een beeld te geven staat hieronder een invulling van hoe deze nieuwe wereld er uit zou kunnen zien. Deze tekst is geen onderdeel van de kernwaarden.

Een leefbare wereld

In een mooie, gezonde wereld:

- zijn we verbonden met al het leven. We dragen zorg voor en leven samen met alle natuur.
- gebruiken we niet meer dan we écht nodig hebben.
- is het strafbaar om ernstige schade toe te brengen aan natuur en klimaat, zoals massale bomenkap, gebruik van fossiele brandstoffen en afval lozen.
- heeft iedereen een veilige leefomgeving, toegang tot natuur en voldoende voedsel en schoon drinkwater.
- heeft iedereen toegang tot goede gezondheidszorg, onderwijs en ontwikkelmogelijkheden, zodat iedereen kan geven aan zichzelf en aan de gemeenschap wat die kan.
- is iedereen vrij van oorlog en onderdrukking en vrij om de eigen stem te laten horen.
- zijn we eerlijk over de geschiedenis die ons verbindt en gebruiken deze kennis en ervaring om de toekomst nog beter te maken voor iedereen.

Van het oude normaal naar iets nieuws

De natuur- en klimaatcrisis komen niet door losstaande problemen. Alles hangt samen met een onderliggend systeem dat oneerlijk en giftig is voor al het levende en niet-levende.

De mens heeft zichzelf boven de natuur geplaatst en soms ook boven andere mensen. Een kleine groep rijke, vaak witte mensen bepaalt voor alle anderen hoe we onze samenlevingen en de natuur inrichten. Hierdoor zijn allerlei vormen van onderdrukking en uitbuiting 'normaal' geworden.

Het is 'normaal' dat bedrijven gassen uitstoten die de aarde minder leefbaar maken voor al het leven. Of dat ze door vervuiling en bomenkap leefgebieden verwoesten. Terwijl mensen die opstaan tegen dit soort vernietiging van de leefomgeving uitgelachen, vervolgd of zelfs vermoord worden.

Het is 'normaal' dat miljoenen mensen in het mondiale Zuiden al moeten vluchten voor de gevolgen van klimaatverandering. Terwijl de rijke landen die het meeste hebben bijgedragen aan klimaatverandering doorgaan met verbruiken en consumeren.

Het is 'normaal' dat 1% van de mensen meer dan de helft van al het geld bezit. Terwijl duizenden kinderen in mijnen, op vuilnisbelten of in kledingfabrieken moeten werken voor onze spullen in plaats van naar school te gaan.

Het is 'normaal' om mensen die er anders uitzien of anders denken, weg te zetten als minder belangrijk en niet naar hen te luisteren.

Het is 'normaal' dat wij in de winter zomerfruit kunnen eten en dat we een kwart van ons geproduceerde voedsel weggooien, terwijl miljoenen mensen honger lijden.

Extinction Rebellion daagt deze 'normaal' openlijk uit. Samen strijden we voor een nieuwe, betere wereld. De kernwaarden zijn hierbij ons kompas.